

DE WERELDOORLOG

DE KWESTIE VAN ELZAS-LOTHARINGEN

STRAATBURG, 29 Okt. — Op de vraag wat er van Elzas-Lotharingen worden zal, schrijft de sociaal-democratische „Münchener Volkszeitung“: „Wat de eventuele vorming van een neutralen bufferstaat aangaat, daarvoor kunnen wij ons niet bijzonder warm maken. Dergelijke kleine staten zijn tot nu toe steeds meer buffer dan staat geweest, de politieke speelbal der groote staten en economisch afhankelijk daarvan. Door Duitsland, Frankrijk en België te laten, want de landen van de nieuwe staat een bevoorrechte positie voor zich eischen en bij een werkelijk neutralen staat zouden beide spoedig teleurgesteld zijn. België en Griekenland zijn geen benijdenswaardige voorbeelden. Ook het verleden van Luxemburg, is niet zeer verlokend. Wat Zwitserland aangaat, dat is in vorming zoo ver achter dat een vergelijking daarmee in het geheel niet gemaakt kan worden. Maar ook Zwitserland heeft de laatste jaren als bufferstaat geen zijde gesponnen. Er blijft niet anders over, dan in het belang van de economische ontwikkeling te behoeven bij een grooten nationaal staat, die alle ontwikkelingsmogelijkheden geeft. Elzas-Lotharingen behoort sedert bijna vijftig jaren tot het Duitse economische leven als een integreerend bestanddeel. Zonder groote schade voor beide deelen kan deze verhouding niet verbroken worden. Een neutrale bufferstaat vermag dit het minst.

HET AANVULLENDE MEMORANDUM

De bijzondere korrespondent van de „Kölnische Ztg.“ te Berlijn meldt: In de pers is er op gezinspeeld dat de Duitse regering op het antwoord aan president Wilson een memorandum met inlichtingen over de grondwetsveranderingen naar den president zenden zou. Mijne informatie bevestigen dit bericht. Het doel van deze stat is iedere verwerping van het verdrag te voorkomen en den president over de betekenis ervan niet in het onzekere te laten. Op dezen grond zal een verklaring over de betekenis der nieuwe besluiten in den vorm van een pro memoria den president worden toegezonden.

DE VOLKSREGERING

Hoe hard het ook voor ons is — aldus schrijft de „Frankf. Ztg.“ — dat wij den leider van een buitenlandsche beweging, die bovendien nog met ons in oorlog is, moeten mededeelen, dat de vredesonderhandelingen, door een volksregering worden gevoerd en dat daaraan ook de militaire macht ondergeschikt is, toch willen wij het buitengewone, dat daarmee bereikt is, niet minder waardeeren. Het belangrijkste en meest nadeelke overblijfsel van een autoritair systeem is thans op zij geschoven. Het gaat voortaan niet meer de kommandomacht van den keizer overal in het debat te pas te brengen, maar de rechten van het volk tegenover den monarch op den voorgrond gesteld worden. Niet langer kan een gedeelte der regering een afzonderlijk bestaan voeren, dat slechts door den monarch wordt geleid en van de politieke leiding onafhankelijk is. Het leger als middel van de politiek, zal voortaan verantwoordelijk zijn aan de politieke leiding. De militaire macht en de politieke leiding kunnen niet als gelijke krachten naast elkaar staan, maar de eerste zal ondergeschikt blijven aan de tweede.

DE VOORWAARSEN VOOR DEN WAPENSTILSTAND

Het „Vaterland“ schrijft: Indien de inlichtingen van de „Manchester Guardian“ juist zijn, zullen de voorwaarsen van den wapenstilstand voor Duitschland niet malsch uitvallen. Dat ze zoo ver gaan als de bezetting van Elzas door de Geallieerden en de overlevering van de Duitse oorlogsvloot te eischen, geloof ik het blad wel niet, maar Krupp zal toch den aanmaak van oorlogsmateriaal moeten staken; Elzas-Lotharingen bezet en de linker Rijn-oever, met brughoofden aan den rechter oever en een tijdelijke bezetting van het Zuiden der Rijnprovincie. De linker Rijn-oever schijnt men zich dus niet voor tijdelijk bezet te denken. Verder de duitse vloot uitgeleverd. En dan zullen de eischen misschien nog veel verder gaan. Maar reeds in de voorwaarsen, die het liberale Engelsch blad noemt, zal Duitschland, naar wij meenen, zich niet begeven. Immers kan het zich dan evengoed op genade en on-

Mengelwerk der „Antwerpsche Courant“ 484

Een strijd om den Troon

Het dorpshoofd was de eerste die de brandfakkels aan zijn eigen huis stak. Vuurzuilen stegen er weldra uit op. Ja, daar vlamde het dorp al aan alle hoeken; niemand wilde achter blijven, ieder wilde zijne woestheid bewijzen — een dronken meed. Door de straten liepen huiltende vrouwen. Het dorpshoofd verzamelde allen voor de bron, van daaruit zou men naar het woud vluchten. — Beijamer het verlies van uwe have niet, riep het dorpshoofd, wat beduidt dit armzalig kraam, weldra zullen wij rijk zijn: heeft Demeter Banjaluki dan anders gedaan? Ook hij was eens een eerlijk man en is een roover geworden en sedert is zijn naam in gansch Servie geveest en zelfs in het koninklijk paleis siddert men voor hem. Misschien gelukt het ons in zijne bende te komen, het zal een eer zijn Demeter Banjaluki te dienen. Het vuur verbreidde zich in het dorp immer verder en verder. De roode haan kraagde op alle daken. De visschersdochter zing als een waanzinnige te werk: zij liep overal rond om het vuur te steken waar het nog niet brandde. — Wraak over den dood van mijnen bemind! schreeuwde zij daarbij; wraak op koningin Draga. Zoo zal weldra het gansche land verwoest zijn, gansch Servie zal in vlammen staan, en eindelijk, eindelijk komt de koningin aan de beurt en dan zal ik Draga vegrunden in hare eigen gloed. Eenige leden die bekwaam waren een muziekinstrument te bespelen,

genante onderwerpen. Wie dus den vrede wenscht, mag hopen, dat de Manchester verkeerd is ingelicht. Maar misschien komt de vrede zonder wapenstilstand. Hetzij de bijeenkomst van de internationale sociaal-demokratie een grondslag voor onderhandelingen weet te vinden, hetzij president Wilson, zich de taak niet uit de handen wilende laten nemen, een uitweg wijst, wij kunnen ons voorstellen, dat de strijd wordt voortgezet en inmiddels de onderhandelingen worden voortgezet. Maar vooral voor België en het Fransche gebied dat nog is bezet, en voor de legers aan vreeskrachten, hopen wij vurig, dat de moordende en vernielende strijd zoo dra mogelijk tot staan wordt gebracht. Een voortgezette terugtocht van de Duitschers gelijkt hij tot nog toe geschild, kost stroomden bloeds en onherstelbare schatten.

Reuter verneemt, dat voor het oogenblik het politieke zwaartepunt bij de Staatslieden der Geallieerde regering, die thans over den toestand beraadslagen, nu president Wilson officieel zijn korrespondentie heeft overgelegd aan de Geallieerde regering, opdat zij daaromtrent hun opvattingen te kennen geven. Het is onverstandig te veel aandacht te wijden aan niet-officiële voorspellingen omtrent de conclusies. Echter mag men stellig aannemen, dat de veranderinge Staatsheden voortaan voor een wapenstilstand voor Duitschland, Oostenrijk-Hongarije en Turkije zullen opstellen, die indien zij aanvaard worden — eenige bevestiging van vijandelijkheden door den vijand uitstellen. Ook mag men verwachten, dat de voorwaarsen zullen voorzien in een onmiddellijk terugkeer van alle Engelse gevangenen.

HET ANTWOORD AAN TURKIE

LONDEN, 29 Okt. — Reuter verneemt aangaande de jongste geruchten betreffende Turkije en de vredesstaten, welke het rijk heeft ondernomen, dat een antwoord op de Oostersche nota van 14 Oktober door Wilson zeer spoedig zal verzonden worden. Het antwoord zal ongetwijfeld dezelfde eengestemdheid vertonen in de opvatting der verbonden regeringen, als tot nu toe ten toon gespreid is nopens de aangevoerde vrede en wapenstilstand van een vijand.

WILSON'S ANTWOORD AAN OOSTERRIJK

WASHINGTON, 30 Okt. — De „Associated Press“ verneemt, dat Wilson bezig is met het ontwerpen van het antwoord aan Oostenrijk, dat waarschijnlijk vanavond zal worden gepubliceerd. Verwacht wordt, dat hij zal verklaren, dat op den grondslag van de aanvaarding van alle voorwaarsen met inbegrip van de werkelijke onafhankelijkheid van de onderworpen nationaliteiten, het verzoek aan de Geallieerden zal worden overgebracht.

HELDE AAN WILSON

WASHINGTON, 30 Okt. — Bericht is ontvangen, dat de gemeenteraad van Lissabon besloten heeft, dat in 91 steen van de voorwaarsen staat den naam van president Wilson zal dragen, als een hulde voor de hulp, die hij aan de zaak der Geallieerden bewezen heeft.

DE OPVOLGER VAN LUDENDORFF

BERLIN, 30 Okt. — De „Vossische Zeitung“ verneemt, dat generaal Gröner te Berlijn aangekomen is en door den Keizer werd ontvangen. In politieke kringen houdt men het er voor, dat de benoeming van Gröner tot opvolger van Ludendorff reeds geschied is, of onmiddellijk verwacht kan worden.

IN BOHEMEN

PRAAG, 29 Okt. — Naar uit Wenen wordt gemeld, doen daar heden over de gebeurtenissen hier tal van geruchten de ronde, volgens welke de Narodni-Vybor (nationale raad) de leiding van zaken van de Oostenrijksche autoriteiten heeft overgenomen en dat zich in verband daarmee stormachtige incidenten hebben voorgedaan. Te bevoegde plekke spreekt men deze geruchten volstrekt tegen. Te Praag eene van de oorzaken van de Oostenrijksche regering, thans evenals te Wenen het staatsgezag uit en ondanks de groote opwinding der bevolking en openbare betogingen is het tot ernstige rustverstoringen niet gekomen.

hadden dit genomen en begonnen nu een eigenaardige, jolende melodie. De muzikanten vooraan, riep de herbergier, nu trekken wij naar de kerk en steken ze in brand. De muzikanten trokken op, door de boeren gevolgd in een lange reek, bij na processiegewijs. Ja, het geleek op een processie, want die wildemensch hadden de kerkvaan uit het huis Gods geroofd, die enkel bij processie te voorschijn kwam. De bedronken waard hield de vaan en schoot vooruit. Zoo gingen ze tot aan de kerk. Aan het portaal stelde het dorpshoofd zijne troepen, dan deed hij fakels brengen en trad, door vijf boeren gevolgd, de kerk binnen. — Nu, riep hij tot de twee gevangenen, zult zij leeren wat sterven is. Erbramen, jammerde Rabe, laat mij vrij, ik zweer u, licht gedaan, doch ditmaal helpt het niet. — Ongelukke, verdwaalde menschen, sprak pater Ambrosio, ik vergeef u van ganser harte en zal, als ik bij God ben, voor u bidden, opdat Hij u vergiffenis schenke. — Vuur in de barrikaden, riep het dorpshoofd. Een wilde schreeuw klonk over Rabe's lippen, want op 'tzelfde oogenblik werden de met petroleum gedrenkte fakels in het hoof geworpen. Weldra kronkelden de vlammen omhoog. Een grauwe, stinkende rook steeg op en omhulde weldra het heele huis Gods. Het dorpshoofd en zijne Heiden moesten vluchten, anders waren ze verbrand. Zij waren vroolijk toen ze weer in de frissche lucht kwamen.

KLEINE KRONIK

SPAANSCHIE ZIEKTE

‘t Is zooals de grootste moderne fabeldichter zegt: „Allen gingen er niet van dood, maar allen waren er door aangetast.“ Er is niemand in den kring mijner bekenden, die er niet aan laboreert, of er niet aan geleden heeft. Gisteren kwam ik mijn geachten vriend dokter X... tegen. — Hoe gaat het? — Zus en zoo. Ik ben pagenoeg genezen van eenen aanval der Spaansche ziekte. — Gij ook al? — Waarom niet? — En zonder kurieus te zijn, welk regime volgt gij? — Zoodra ik voelde dat ze me beet hadden, ben ik in mijn bed gaan liggen. Dit is hoofdzak. Seffens gaan liggen. Dit is de eenige remedie die ik ken. Voor zoover mij bekend, is er niets anders aan te doen. En als men in dit opzicht geen onvoorzichtigheid begaat, dan is in 99 gevallen op 100, niets te duchten. Ik ben maar opgekrabbeld als 't „bijna gedaan was.“ — En hoe wist gij dat het „bijna gedaan was“? — Omdat ik ten volle mijn eetlust teruggekregen heb. Een onfeilbaar criterium. Wel te verstaan, hongert niet te verwarren met eetlust. Menige zieke, die een lange tijd achter den rug heeft, verlangt naar eten, en soms doet het hem kwaad als men hem involt. De kwestie van smaak speelt hier een groote rol. Een goed teeken is, dat men met veel smaak verorbert, al is 't ook nog zoo weinig. — En nu vrees gij niets meer? — Niets. Ik ben er van af. Men ziet, dikwijls zijn de simpelste remedies het beste. De boodschap is: Geen rookloosheid begaan. Zich midden voor windtochten, en rusten. Dit is hoofdzak, wat betreft de Spaansche ziekte. En nog iets: Geen overdeven vrees koesteren. Bang zijn, dit is een „bouillon de culture“ voor mikroben van alle ziekten. Zoo zij mijn vriend de dokter. En ik acht ten plicht dit ook anderen lezers op het hart te drukken.

NOG DE SPAANSCHIE ZIEKTE

Te Parijs zijn de burgerlijke renessieeren voor 't oopenlijk in onvoldoende getal om de talrijke angstasten te verzorgen. Volgens de „Tamps“, heeft een groep senatoren van het Seine-district besloten aan de ministers van oorlog en binnenlandse zaken te vragen om maatregelen te treffen met het doel om een beduidend versterkt geneeskundig personeel ter beschikking van de bevolking te stellen, alsook om haar toe te laten de gemiddelde geneesmiddelen te verschaffen.

DE WERKZAAMHEID VAN HET NATIONAAL KOMITEET

Het Nationaal Komiteet van Hulp en Voeding is bezig een eenheidsverslag samen te stellen over zijne werken en bedrijvigheid gedurende den oorlog. Dit verslag zal voorschijnen, zoodraast de tijdsomstandigheden het zulven toelaten. Maar om reden van de verschillende manieren van inrichten, bijzonder gedurende de eerste jaren van zijn bestaan, bezit het Nationaal Komiteet geen voldoende gegevens om nauwkeurig aan te toonen wat door de plaatselijke en provinciale komiteeten is gedaan geworden.

Daarom zijn aan die organismen bevelen gegeven opdat zij een volledig verslag zouden indienen over hunne werkzaamheden. Ten einde een goed volledig geheel te verkrijgen, is er aan de belanghebbenden voorgeschreven hunne verslagen in vier afzonderlijke deelen te beschrijven: de algemeene inrichting en de manier van samenstelling; de geneeskundige en farmaceutische komiteet; de landbouwonderzoekingskomiteet; de werksamenstelling van de afdeling Voeding en deze van de afdeling Hulp, en eindelijk van dit der financiële diensten.

De voedselvoorziening van België gedurende de oorlog is een der belangrijkste werken van dezen tijd, zoo rijk aan gebeurtenissen van allen aard.

— Weg, weg! riep het dorpshoofd, het is nog tijd. Achter hen sloegen de vlammen omhoog. Achter hen stortte alles in puin wat zij bezeten hadden en voor heilig gehouden hadden. En toen zij den zoom van het woud bereikt hadden, bleven allen staan en blikten terug op het oord, dat zij zoolang vreedzaam bewoond hadden. En alhoewel geen enkel bekennen wilde dat hij schuld was, had meer dan een pijn aan het hart en in vele oogen blonken tranen; bijzonder de vrouwen slukten lud, toen zij de zee van vuur zagen, die het dorp bedekte.

Met ongehoorde snelheid raakte de automobil van Draga weg. De koningin leunde half bewusteloos in de kussens, want nu overkwam haar de zwakheid, die haar in het hange gawaar bijna overvallen had.

Doch de verbeugende gedachte, vrij niet meer door den dood bedreigd te zijn, bracht haar weldra weer tot bezinning. Draga richtte zich vastberaden weer op. Met ontzettende snelheid raaste de automobil voort, de rechte landstraat af, zoodat Draga het voertuig niet behoeft te rijken, want de automobil bleef in het midden van den steenweg.

Doch nu — nu viel het haar plotseling in dat zij niet wist hoe zij de automobil moest voeren. Ah, daar was de koerbel, die naar rechts en links gedraaid werd. Dat was een kinderspel. Draga lachte om haren schrik.

Doch waar was het handwiel, dat de automobil deed stilstaan? Draga zocht er naar, maar vond het niet.

De uitlagen die ze gegeven heeft, hebben verre overtroffen wat men er van verwacht had, zoo bekende gaarne de bestuurders van het Nationaal Komiteet, die nochtans zich aan kritiek verwachten, niettegenstaande alle pogingen in 't werk gesteld om tot een bevredigend resultaat te geraken. Zij beweren daarom dat het beste middel om daarop te antwoorden zal zijn zoo volledig, klaar en getrouw aan de waarheid mede te deelen wat er gedaan is en de redenen der genomen maatregelen.

Waarlijk, dat zal een belangwekkend boekdeel uitmaken, met cijfers waar wij ons tot nog toe geen denkbeeld zullen van hebben kunnen vormen.

ALMANAK VAN LEUVEN

Een zeer nuttig en tevens zeer aangename dagdapper voor 1919 is verschenen aan de hand van de verkopen te verkrijgen aan den prijs van 35 centimen. Het is de „Almanak van Leuven“, die echter geen het minste plaatselijk karakter draagt en dus ook elders dan in de vroeger zoo vroolijke studentenstad met belangstelling zal worden geraadpleegd.

De overleveringen getrouw, geeft deze almanak de geboden feestdagen, de eilanden, de noodige naamdagden, de jaar- en paardenaamdagden, de foren en kermissen in België, benevens nuttige raadgevingen voor zaaien en planten, voor de veldvoorspellingen, de dichtstrijken van Pol de Moen en H. Bert Meils, verschillende boeiende verhalen en kluchtliedjes, alsmede verschillende grappes, zoodat er rumschoots voor afwisseling gezorgd is.

De „Almanak van Leuven“ zal in alle gezinnen welkom zijn.

BERICHT

Ons komt het bericht toe dat de tentoonstelling ten voordeele van het Kind van den Belgischen Soldaat Zondag 3 November ten 12 U., zal geopend worden. De tentoonstelling werken worden ten voordeele van heeger gemeld werk verkocht.

Wij raden onze lezers aan dit hoogst menschelevend als vaderlandsch werk uit alle kracht te steunen.

DE HARING

Er komen ons vele klachten toe over de haring die op de Vischmarkt wordt beoogd. Een heer bracht ons gisteren ochtend een paar van die „gonden leeren-vogels“, waar bepaald niet veel eten aan was. Ze zagen er dan ook droog en onemakelijk uit.

Persoonlijk moeten wij bekennen dat wij met slecht bediend zijn geweest. Misschien is het wel een toeval; maar, in ieder geval, er zijn menschen die reden hebben tot klagen. Wij hopen dat het bij een volgende beoeding beter zal toegaan.

„HET DRIEMEISJESHUIS“

De Kinema Zoologie heeft voor de Allerheiligen-week iets geheel nieuws dat zeker de belangstelling zal opwekken van al diegenen, die een vooruitgang op kinema-gebied volgen of liefhebbers zijn van iets nieuws. Op 1 November (Allerheiligen), Zondag 3 November om 4 en 8 1/4 U., Maandag 4, Dinsdag 5 en Donderdag 7, telkens om 8 1/2 U., zal in de ruime zaal van de Koninklijke Maatschappij van Dierkunde een nieuwe muziekfilm worden vertoond, met name „Het Driemeisjeshuis“.

Het nieuwe in deze film is, dat hij niet alleen met zang en muziek wordt begeleid, — dit hebben we meermal bij andere bioskoopstukken gezien, niet alleen dat de muziek juist deze is van de operette, waaruit de film gebroken is, maar ook nog, dat de zang- en muziekbegeleiding synchroonisch komt te zijn, dit wil zeggen, dat zanger en toonkunstenaar op het juist gepast oogenblik de akte van de filmartisten volgen. Dit komt de uitvinding nabij, waar Edison zoolang naar gezocht heeft.

„Het Driemeisjeshuis“ — episode uit het leven van Franz Schubert, zal dus voor de eerste maal in België in de Kinema Zoologie vertoond worden onder de leiding van den heer Flor Alpaerts, leedicheit, leeraar aan het Koninklijk Vlaamsch Konservatorium; de uitstekende bariton J. Pogaert, leeraar aan het Koninklijk Vlaamsch Konservatorium, zal de zangpartij op zich nemen, en Me. Alice Peeters, eerste prijs met de grootste onderscheiding van het Koninklijk Vlaamsch Konservatorium, zal de klavierpartij houden.

De heer Willem De Laken heeft voor de orkestbeveerders gezorgd, en het orkest van de Koninklijke Maatschappij van Dierkunde is voor deze gelegenheid versterkt.

Het zal een kunstgebeurtenis zijn op kinemagebied. Overigens wordt ons verzekerd, dat de muziek van „Het Driemeisjeshuis“ zoo meeslepend, is, dat enkele zangstukken weldra populair zullen zijn.

Zij draaide aan een schroef, doch op hetzelfde oogenblik verdundde zich nog de snelheid van het voertuig. Dit stoot zoo snel voort dat de raders den bodem niet schenen te beroeren.

— Nu, wat geeft het, dacht Draga, ofwel geraakt het benzien in de machine op ofwel gelukt het mij de machine tot stilstand te brengen.

En zij zocht verder. Maar toen zij nu het hoofd ophief, zag zij iets, dat haar met schrik sloeg. Daar op een afstand van tweeëndertig schreden, ging de weg ten einde.

En daar lag geen nieuwe weg, daar toonde zich het waterwiel van den Donau.

Barmhartige God — indien het mij niet gelukt de automobil te doen stilstaan, word ik in het water geslingerd. Dan ware ik verloren. Ik zou onder de automobil begraven worden.

Zij was in de automobil rechtgevoerd. Zij boog zich meer, zij tastte, nergens, nergens was de koerbel, die zij zocht. En weer blikte zij op; een vreugdekreet kwam uit haren mond.

— Gered, riep zij, daar ligt een brug over den Donau en over die brug vaart de automobil.

Doch de koningin kreeg plotseling een schrikkelijke gedachte. Was dat niet dezelfde brug, waarvan de schragen door Amosch doorgezaagd waren? Barmhartige God — indien dit het geval is, bestaat er geen redding meer.

De brug zal onder den last van de automobil instorten en dan zal ik den dood in de golven vinden. Nu was zij maar duizend schreden van den stroom verwijderd, misschien zoover niet. In een minuut zou alles uit zijn. En geen redding! Kon zij zich dan niet door een sprong uit den wegen redden?

ALLERHEILIGEN -- ALLERZIELEN

In de Katholieke kerk wordt de 1e dag der maand November toegewijd aan de gedachtenis van al de heiligen, dat is van al de menschen die wegens uitzonderlijke daden of door buitengewone godsdienstige geveens hebben uitgemunt.

Dit feest bestond niet in de eerste eeuwen der verspreiding van het Christendom over de wereld.

Pas in den loop van het zeventiende eeuw werd de huidige tijdscheiding, wijddes de paus Bonifatius IV het „Pantheon“ te Rome de Heilige Maagd en allen heiligen der Kerk toe. 't Is deze invijding van het Pantheon die de oorsprong werd van het feest dat thans geveerd wordt. Doch eerst in den beginne van de negende eeuw, onder paus Gregorius IV, was het, dat de installing van den feestdag bevolen werd op 1e November.

Tusschen de zevende en de negende eeuw werd dezelve op 12 Mei geveerd.

Een plezieriger tijd om feestdagen te vieren! November is daar het allerminste gunstig voor. De rouw van de natuur die haar prachtgewaad aflegt om den schijndood der wintermaanden in te gaan, stemt niet tot feestgedachten, veeleer tot de minder bemoeidige die de 2de dag van November, door de gedachtenis van de afgestorvenen, omwillekeurig opwekt.

Van in de verstvervorderde tijden bestaat die gedenkenis, thans algemeen onder de benoeming „Allerheiligen“ vastgelegd.

Bij de oude Romeinen was het de 27 November die in hunnen kalender was aangeduid om zoenoffers te plegen aan de geesten van afgestorvenen, doch dit was ook maar te beginnen met een tijdstip dat, niet met juistheid te bepalen is. Zie, — de Romeinsche artsvader, die de held is van het onsterfelijk epos van Vergilius, — had, volgens den dichter Ovidius, de maand Februari aangeduid voor de plechtige gedachtenis aan de dooden.

't Is van de Romeinen, dat de gewoonte dagteekent van, zoo als nog het jaar v o o r den oorlog veelal gedaan werd, kaarsen te ontsteken op de graven.

Lang voor dien tijd, was het Doodenfeest reeds bij de oude Egyptenaren in voege, en dit feest duerde bij hen zelfs vier dagen lang. 't Was ingesteld ter gedenkenis van den rouw der gedien Isis, treurende om het verlies van haren broeder Ostris, die door haren gemaal Typhon was verslagen geworden.

In de Katholieke Kerk werd de gedachtenis der Zielen algemeen verspreid, kort nadat de heilige Odilo, prior van de Clugni-aby, dezelfde had voorgeschreven in zijn diocese, in de laatste dagen van de tiende eeuw.

Ten aanzien, zoo als men ziet, is de opvolging van deze twee plechtigheden, Allerheiligen-Allerzielen, niet van overouden datum. Wanneer vergen dezelve elkaar onmiddellijk op? — In de conceptie van den katholieken eeredienst, laat zich zulk best gegripen.

Immers, is volgens de leer der

Katholieke Kerk, deze samengesteld uit drie afdelingen: de triomfeerende, d. i. de vereniging der Heiligen; namelijk de afgestorvenen, die met goed gevolg den aardischen strijd hebben ten einde gebracht en in de reder „Zaligen“ worden opgenomen. Vervolgt het Allerheiligenfeest.

Verder, de lijdende, d. i. de vereniging van afgestorvenen, die aan de overzijde van het graf, nog eenen tol van lijden te betalen hebben wegens het door hen gepleegde kwaad, alvorens bij de triomfeerende te worden opgenomen; voor hen is de Allerzielen.

En ten slotte, de strijdende Kerk, de vereniging der nog levende leden.

Als wij nu den hoofdzakelijk godsdienstigen kant ter zijde laten en ons, in een louter algemeen-menschelijk opzicht, bezighouden met de betekenis van de dagen welke wij geveerd zijn, de eene zoowel als de anderen, Allerheiligen-Allerzielen te noemen, dan komt onmiddellijk de Allerheiligendag in den cyclus te staan van de jaargeeligen-veering; van de vereering der Natuur, waar wij deel van uitmaken, kortom van den eeredienst van „Pan“.

En dan bevinden wij dat de vier groote feestdagen des jaars, die men in 't Fransch „fêtes carillonnes“ noemt, eigenlijk een omwerking zijn van de aloude feesten der Vier seizoenen, die zooverre er kan opgespoord worden, bij alle volken in eere zijn geweest, en dan zien men dat Pascheft overeenstemt, in de louter profane wereldschouwung, met het feest van den Zomer, dat ons de rijpende korenvelden, de vorstelijke pracht der veldbloeiende bloemen, en al de weldaden van het natuurrijk voorspiegelt; ook het hooggeij van het menschelijk wezen, dat in de algeheelheid van zijn lichaamskracht en zijn geestvermogens prijkt, en met zijn brede schouders den last des bestaans kan dragen en levens de vruchten van zijn streven weelderig kan genieten.

Het Pinksterfeest wordt dan het feest van den Herfst, die ons schenkt het bekoorlijke oeff, de sappige druiven en de beoening van ons zwoegen.

Allerheiligen wordt dan het weinig opvallende feest van den Winter, die toch ook zijne eigenaardige aantrekkelijkheid voor de jeugd en den volwassen mensche, voor de grijsheid echter droefteachtigheid den boventoon laat hebben — en wanneer dadelijk daarop Allerzielen volgt, dan is zulke een logisch gevolg van dit ten gronde gebogen jaaren, den dag te voren, op den kouden, bevroren grond waar voor de ouderen weldra de laatste rustplaats zal gegraven worden.

En ten slotte is het Kerstfeest dan het blijde uitzicht naar de toekomstende Lente, die atermend het aanzicht der Aarde zal hernieuwen, nieuwe loten zal doen ontspruiten aan den Levensboom, die alreeds weder bloeien zal, en als het fabelheide, de Phenix, uit de asche van de vergane dingen opwekt de kansen van een herboren wezen.

Verscher.

BERICHT

— Ter gelegenheid van ALLERHEILIGEN zal de „Antwerpsche Courant“ Zaterdagochtend niet verschijnen.

DOORLOGSOFFERS

't Was gisteren de verjaardag van den veldslag van Issus...

Velen mijner lezers zal die naam wellicht niet heel veel zeggen — niets misschien. Wie weet hooren sommigen hunner hem wel voor de eerste maal.

En nochtans was het een voorname wereldgebeurtenis, die veldslag: 't was namelijk een slag die de faam en macht van Alexander den Groete, — den overweldiger „in wiens tegenwoordigheid de Aarde zweeg“, zoodals de Schriftuur het zoo krachtig uitdrukt, — op vaste gronden bevestigde. Te Issus n.l. in 't jaar 333 v o o r Christus, verwon de Maedonier den geduchten koning van Perzië, Darius, en de slag spoor zich af in dezelde streken waar ik u laatst van vertelde, namelijk in Cilicië.

Doch er zijn sinds dien tijd nog andere groote overweldigers geweest, en zij zijn zooveel te groot veldslagen geweest — zonder degenen te rekenen die op den huidige stond elander nog opvolgen en waarbij zooveel honderdduizend slachtoffers vallen! 't Is begrijpelijk dat al wat

Maar een sprong — zou zeker den dood ten gevolge hebben. Nu zag zij zich verloren.

Snikend wierp zij zich in de kussens en sloeg de handen voor het gelaat. Zij wilde ten minste niet zien hoe zij stierf.

Doch een onbedwingbare nieuwsgierigheid dwong haar weer op te blikken.

Ha, nu was zij nog drie honderd schreden van de brug af.

Het was alsof de automobil zelf voelde dat haar einde nabij was, want in de automobil liet zich een steunen en zuchten vernemen.

Draga wierp zich naar voren; zij klampte zich aan de borstvering van den wagen.

Ah, daar raakten de raders van de automobil de brug reeds.

Het volgende oogenblik bevond zich het voertuig midden op de brug.

Draga vatte nieuwe hoop; misschien zou er een wonder geschieden.

Misschien zou de brug den last dragen. Misschien zou de automobil door de ongehoorde snelheid toch aan den anderen oever geraken, dan...

Verloren, klonk het over de lippen der schoone koningin — verloren — de brug.

de lang in 't stof getreden Oudheid betref, geen blik meer waardig gekeurd wordt tegenover zoo 'n geweldige slachtingen, waar men voortdurend noot-eenig denkbeeld van had.

En nochtans, 't is de moete waard om een terugblik op de vroegere geschiedenissen — ook uit dit oogpunt — te slaan.

Want juist over dit onderwerp „coriolosoffers“ wil ik u spreken.

Als we n.l. thans vernemen dat er elk jaar zooveel honderdduizenden vallen, op welke wijze dat de op het „veld van eer“ gedooden op die vier jaren tijds met miljoenen gecijferd worden, dan is het zeker leeraar te zien hoeveel wij sedert den jare 333 v o o r Christus „biggeleerd“ hebben in de kunst van wereldverwoesting.

Ik lees n.l. bij gelegenheid van dien veldslag te Issus, in den Romeinschen geschiedschrijver Quintus Curtius, dat de verliezen des overwinnaars (n.l. Alewander) klonnen tot wel twee-enderfde man voertolk en twee honderd vijftig ruiters. Justinus, een ander befaamd historicus, is het eens met die cijfers. Een derde echter, Diodorus, meent dat er wel driehonderd man voertolk sneefde.

Wat de verslagen lezers, die van Darius en zijn bondgenooten, de Grieken, betref, daar was 't anders mees gesteld. De geschiedschrijvers van Alexander gaan grootendeels t'akkord om het aantal slachtoffers te schatten op een honderdduizend man voertolk en tien duizend man paardvelek.

En die cijfers komen zoo vreeselijk hoog voor, dat juist deze slag bekend is gebleven als een der moorddadigste waar men van weet!

Vergelijk nu maar...

snelheid: zij zagen dat de persoon, die er zich in bevond den wagen niet kon voeren.

Ontzet stonden de drie vrouwen daar: Genia, vrouw Masurov en de waardin. Zij konden geen schreeuw uitstootten.

Zij weken bliksemsnel achteruit, want zij vreesden dat de automobil over de brug heen zou gaan en hem omver rijden.

Doch het volgende oogenblik stiet Genia eenen schreeuw van ontzetting uit.

— De brug wankelt, zij stort ineen, riep Genia, oh, God, hoe schrikkelijk!

— En het is de koningin, die zich in de automobil bevindt, riep vrouw Masurov uit, nu heb ik haar duidelijk trots haar mannelijke verkieking herkend.

